

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **T. O.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 16 października 2024 r. kasacji Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 15 marca 2024 r., sygn. akt II Ka 281/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt II K 637/22,

uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu
w Koninie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Małgorzata Gierszon

Jerzy Grubba

Kazimierz Klugiewicz

UZASADNIENIE

W dniu 29 czerwca 2022 r. Prokurator Rejonowy w Koninie skierował za sygn. akt [...] do Sądu Rejonowego w Koninie akt oskarżenia przeciwko T. O., któremu zarzucił, że: w dniu 3 maja 2022 roku około godziny 02:20 w miejscowości K., gm. K.1, pow. K., woj. [...] w sposób umyślny poprzez wybicie, rzucając szklaną butelką po piwie dokonał uszkodzenia mienia w postaci szyby zespolonej oraz

moskitiery okna budynku mieszkalnego powodując straty o wartości 720 zł na szkodę A. B. , tj. popełnienie przestępstwa z art. 288 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Koninie wyrokiem z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt II K 637/22, oskarżonego T. O. uznał za winnego zarzucanego mu przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności i na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych A. B. i K. B. kwotę 720 zł tytułem naprawienia szkody w całości.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze zarzucił naruszenie art. 7 k.p.k. oraz rażącą surowość wymierzonej oskarżonemu kary. Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w miejsce kary pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia 15 marca 2024 r., sygn. akt II Ka 281/23, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy. Wobec braku wniosków stron o sporządzenie na piśmie o doręczenie uzasadnienia wyroku. Sąd Okręgowy w Koninie nie sporządził uzasadnienia swego orzeczenia.

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wyrok Sądu II instancji został w całości zaskarżony przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego.

Skarżący podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegającego na nie przeprowadzeniu przez Sąd Okręgowy w Koninie należytej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji, zainicjowanej apelacją wniesioną przez obrońcę na korzyść oskarżonego i nieprzekroczenie z urzędu granic środka odwoławczego, niezależnie od zakresu zaskarżenia i podniesionych zarzutów, skutkiem czego było rażąco niesprawiedliwe utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego, na mocy którego T. O. został uznany za winnego popełnienia czynu polegającego na umyślnym uszkodzeniu mienia o wartości 720 zł, zakwalifikowanego jako przestępstwo z art. 288 § 1 k.k., podczas gdy zgodnie z obowiązującą w czasie orzekania przez Sąd II instancji ustawą ustalającą, że umyślne uszkodzenie cudzej rzeczy ruchomej powodujące szkodę

nieprzekraczającą 800 zł stanowiło wykroczenie z art. 124 § 1 k.w., wykluczona była możliwość przyjęcia wskazanej kwalifikacji w świetle treści art. 4 § 1 k.k.

W związku z tym zarzutem Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Koninie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka została uwzględniona.

Poza sporem jest, że zarówno w dniu 3 maja 2022 r., tj. w dacie popełnienia czynu przypisanego T. O. , jak i w dacie procedowania w tej sprawie przez Sąd Rejonowy w Koninie, tj. w dniu 30 maja 2023 r., czyn ten stanowił przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 124 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., czyn polegający na umyślnym niszczeniu, uszkodzaniu lub czynieniu niezdatnej do użytku cudzej rzeczy stanowi wykroczenie, jeżeli szkoda nie przekracza 500 zł. Jednakże w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy, tj. w dniu 15 marca 2024 r., czyn oskarżonego (polegający na umyślnym uszkodzeniu mienia o wartości 720 zł), stanowił już wykroczenie, albowiem w wyniku nowelizacji przepisu art. 124 § 1 k.w., dokonanej ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 2600), która weszła w życie z dniem 1 października 2023 r., uległa zmianie wysokość szkody, która została ustalona na poziomie 800 zł.

Nie ulega zatem wątpliwości, że procedujący w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Koninie powinien był baczyć na powyższe. Podkreślenia bowiem wymaga, iż przepis art. 433 § 1 k.p.k. uprawnia Sąd odwoławczy do orzekania w zakresie szerszym niż granice zaskarżenia i podniesione zarzuty, w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 435 k.p.k. Wymieniony w powyższym katalogu art. 440 k.p.k. obliuguje do zmiany orzeczenia na korzyść oskarżonego, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jeżeli utrzymanie w mocy orzeczenia (zaskarżonego zwykłym środkiem zaskarżenia) byłoby rażąco niesprawiedliwe.

W efekcie niedostatecznej, stanowiącej rażąco obrazę art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., kontroli wyroku Sądu pierwszej instancji, doszło do naruszenia wymienionych w petitum kasacji przepisów prawa materialnego. Aktualna bowiem w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy treść art. 124 § 1 k.w. obligowała z uwagi na treść art. 4 § 1 k.k. do rozważenia konsekwencji zmiany wskazanego przepisu. Unormowanie zawarte w art. 4 § 1 k.k., stosowane na każdym etapie postępowania przed jego prawomocnym zakończeniem, zobowiązuje Sąd do stosowania ustawy obowiązującej w dacie orzekania, chyba że ustawa obowiązująca poprzednio jest dla sprawcy względniejsza (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2011 r.. sygn. akt V KK 2828/11, LEX nr 897785). Naruszenie reguł prawa międzyczasowego określonych we wskazanym przepisie, prowadzić bowiem może do rażącej niesprawiedliwości orzeczenia, a tym samym uchybienia przepisowi art. 440 k.p.k. Powyższe oznacza, że w niniejszej sprawie względniejsza dla oskarżonego była ustawa obowiązująca w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy, albowiem czyn przypisany oskarżonemu wyrokiem Sądu pierwszej instancji jako występki z art. 288 § 1 k.k., stał się faktycznie wykroczeniem z art. 124 § 1 k.w.

Niewątpliwie powyższe uchybienie, miało istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Doprowadziło bowiem do wydania rażąco niesprawiedliwego, nie dającego się zaakceptować orzeczenia. Nie można przy tym nie zauważyć, że wobec oskarżonego została orzeczona bezwzględna kara 5 miesięcy pozbawienia wolności. Tymczasem prawidłowe uznanie że T. O. dopuścił się wykroczenia z art. 124 § 1 k.w. mogło skutkować wymierzeniem mu za ten czyn jednej z kar przewidzianych w sankcji przywołanego przepisu, a mianowicie kary aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[ms]

